

Heide [VERTELT]

www.heidevertelt.be

303

2 november 2025

De Vlaamse Oostfrontstrijders!

Dit is het vervolg van het verhaal van de Vlaamse Oostfrontstrijders zoals het opgetekend is door onze oud-bewoner van Heide, François Overlaet. Hij schreef het speciaal voor de lezers van Heide vertelt:

Vreselijke slachtpartijen:

In januari 1942 werd het Vlaams Legioen aldus, naast Duitse eenheden, aan de oever van de Wolshow-rivier ingezet. Die rivier ontsprong in het Ilmenmeer en vloeiende Noordwaarts richting Leningrad. De Duitsers en de vorige verdedigers hadden er honderden meters lange en meterhoge muren opgetrokken met de lijken van de gedode Russen en opgevuld met sneeuw en ijsblokken van minstens één meter dik. Dat was hun enige bescherming tegen de Russische kogels, granaten en artillerie projectielen. Vanaf dat ogenblik werd het "Vlaams Legioen" maandenlang dag en nacht bestookt door de Russen. De tactiek van het Rode Leger bestond erin dat zij gewapende "Politieke commissarissen", telkens een honderdtal of meer Russische soldaten, dwongen, al schietend, aan te vallen in drie opeenvolgende stormlopen. Daardoor werden de meesten van hen door de Duitsers en de Vlamingen neergemaaid door mitrailleurvuur en handgranaten. Het eindigde soms met een lijf aan lijf gevecht. De steeds herhaalde stormlopen van het Rode Leger, gesteund door hun artillerie, deed vooral langs Russische zijde zware verliezen lijden. De taaie Vlamingen onderscheidden zich in wekenlange gevechten zowel in de verdediging als in de aanval. Maar verkleumd of bijna doodgevroren bij temperaturen tot 40° onder nul. Nooit kunnen uitslapen, dag en nacht onder vuur genomen, en vooral onmenselijk door de nooit ophoudende gruwelijk slachting van Russen, waarvan enkele overlopers absoluut geen goddeloze duivels bleken te zijn... Hun lijken te zien verminken door hun eigen artillerie... Vreselijk, onvoorstelbaar, waanzinnig. In welke hel waren ze terecht gekomen? Was dat hun christelijk ideaal? Hoe konden ze daar fier over zijn? Beschermden ze daarmee hun Vlaamse land? Dat gooide alle naïeve misvattingen in hun brein onderste boven. Maar de schrik om door de Russen gevangen en gefolterd te worden zat er zo diep in dat ze tijdens een lijf aan lijf gevecht steeds een granaat klaar hadden om daaraan te ontsnappen. Omdat de grond al diep vastgevroren was werd door de Vlamingen telkens dynamiet gebruikt om een graf te delven voor hun gesneuvelde kameraden. Erboven werd een houten kruis geplant waar de naam

uw reclame in "Heide vertelt"
in de kijker voor 1500 lezers

betalbare prijzen, ook voor minder grote projecten, met facturatie

van de gesneuvelde Vlaming op stond geschreven, en een foto gestuurd naar hun familie om die te troosten... In Vlaanderen werd propaganda gemaakt: "Voor onze jongens aan het front 4.000 peters gevraagd..." die ze brieven en pakjes eetwaren sturen naar de frontlinie. Niet alleen de zware gekwetsten door de Russische aanvallen en bombardementen, maar eveneens de soldaten met bevroren ledematen werden in Duitse en Belgische hospitalen verzorgd. Ze werden door het propagandablad. "Volk en Staat" als helden beschouwd. Tijdens de dooi kwamen overal de lijken van de gesneuvelde Russen en van de dode paarden tevoorschijn, een walgelijke stank verspreidend. De enkele overlevende Russen uit de dorpen werden verplicht ze weg te nemen en te begraven. Daardoor was ook al het water van het moeras ondrinkbaar geworden, zelfs na het koken. En vanaf maart vierden de zwermen muggen feest. Moeraskoorts, opgezwollen voeten in de moerassige modder en pijnlijke zweren eisten hun tol. Vanaf maart 1942 werd het Vlaams Legioen bijgevuld met nieuwe Vlaamse eenheden. Zodat ze weer een 400-tal gevechtssklare soldaten telden. Welke beloning voor al die offers? Maar voor het dooide hadden de Russen met meer dan 100.000 soldaten en wapens over de bevroren rivier en moerassen een bruggenhoofd kunnen vestigen waardoor de Duitsers en het Vlaams legioen de volgende maanden mee te doen kregen om dat te vernietigen. Het Vlaams Legioen telde toen 375 man en behaalde goede resultaten. Dat gelukte beetje bij beetje, vele Russische overlopers werden opgevangen waarvan zich enkele officieren wensten aan te sluiten bij de Wehrmacht om het regime van Stalin te bevechten. Eind juni konden de Vlamingen wat uitrusten, tot eind juli, om hun zieke voeten te laten genezen, ontvlooien, enz. Als enige beloning kregen velen "ijzeren kruisjes" opgespeld... Daarna werd het Vlaams Legioen ingezet nabij Leningrad langs een spoorbaan. Er werden weer 150 nieuwe Vlaamse rekruten bijgevoegd om de gesneuvelden te vervangen. Op een normale dag viel er telkens één dode en een viertal gewonden... Op 27 september kwamen er nogmaals 159 Vlamingen bij die zelfs nog geen enkele opleiding hadden gekregen... Tot januari 1943 bleef het Vlaams Legioen ter plaatse langs die spoorbaan tussen Leningrad en de Wolshow-rivier. De meren, rivieren en morassen ten zuiden en rond Leningrad waren weer dik genoeg bevroren om er Russische tanks over te laten rijden. Het Russisch offensief brak los en met een stormloop doorbraken de Russen de blokkade van Leningrad. Begin maart 1943 deed de dooi de lijken van de Russische soldaten uit de bevroren moerassen weer te ontbinden. Ditmaal werd het Vlaams Legioen door de Duitse officieren verplicht die lijken zelf op te ruimen en te begraven. De walgelijke stank deed hun maag keren... Zo waren de 'Vlaamse leeuwen' tot gehoorzaamheid verplicht... Het tij begon te keren. Het einde van het "SS-Legioen Flandren"! Toen verschenen de 'stalinorgels' op het toneel, die met hun tientallen raketten te gelijk vuurspuwden. En de Russische T-34 tanks verschenen nu eveneens steeds talrijker op het slagveld. Op 29 maart werd het Vlaams Legioen bijna volledig uitgeroeid in Krasny Bor. Van de ongeveer 400 bleven er nog slechts 60 levend over waarvan velen verschillende wonden te helen hadden. Die laatste veldslag had de overlevenden zodanig getraumatiseerd dat ze niet meer gevechtssklaar waren. Na 29 maart bestond het 'Vlaams Legioen' niet meer. In België had de Duitse bezetter de meeste hulpbronnen geplunderd. In plaats van beloning voor de offers van de Vlaamse oostfrontstrijders kwam slechts miserie en moesten de rantsoenbonnetjes de hongersnood tegen houden. De weerstanders begonnen in Vlaanderen VNV-burgemeesters te vermoorden. Op 22 oktober overleed Staf De Clercq de leider van het VNV. Zijn lijk werd rondgereden, Kardinaal Van Roey weigerde dat zijn uitvaart in de kathedraal Sint Goedele zou geschieden. De weerstanders bliezen zijn praalgraf op en groeven zijn lijk op dat ze deden verdwijnen. De Duitse bezetter ondersteunde toen de rivaliteit tussen het VNV en De Vlag. Spijts de groeiende tegenstand tegenover de Duitse bezetter gingen de verantwoordelijken van het VNV en De Vlag verder vrijwilligers ronselen voor het oostfront. Eindelijk werden de meeste Vlamingen zich bewust dat ze door de Duitsers gemanipuleerd werden en dat er van hen geen enkel voordeel te verwachten was.

De laatste Vlaamse rekruten

Vanaf 1943 werden de rekruten ondergebracht in een nieuwe eenheid: de “6de SSFreiwilligen-Sturmbrigade Langemarck”. Dus geen “Vlaams Legioen” meer! De Duitsers eisten van hen dat ze de eed aflegden aan Hitler om die te dienen. Velen weigerden en werden daarvoor lastiggevallen. Wat er overbleef van de ongeveer 30.000 Vlaamse oostfrontstrijders werd op meerdere plaatsen ingezet tegenover het oprukkende Rode leger. Onder andere in Oekraïne waar het laatste beslissende gevecht zal plaatsvinden, bekend als de “veldslag van de Europese SSsoldaten”. Een deel van de Vlaamse oostfrontstrijders werd gevangengenomen door de Russen en naar de Goulags in Siberië gevoerd. Weinigen overleefden er. Enkele jaren later zouden die overlevenden vrijgelaten worden door de Russen... Vele Vlaamse oostfrontstrijders zijn begraven aan het oostfront... Hoeveel is onbekend want er zijn ook oostfrontstrijders die gevlucht zijn of ondergedoken. Op 18 oktober 1944 werden de laatste overlevende Vlaamse oostfrontstrijders in Duitsland gehergroepeerd in een nieuwe divisie: het “27ste SS-Freiwilligen-Grenadier-DivisionLangemarck” Het was een allegaartje waaronder de laatste nieuwe rekruten, onder andere “Vlaamse Wachters”, jongeren van het “VNV” en “De. Vlag”... zonder grondige militaire training. Spijts alles werden ze nog in Januari 1945 ingezet tegen het Rode leger. In feite vochten ze daar om nog Duitse burgers te laten ontsnappen. In de chaos en verwarring viel tenslotte eveneens de Langemarck-divisie uiteen. Ze gaven zich over aan de Britten en de Amerikanen.

(bijdrage van Frans Overlaet)

De ereburgers van Kalmthout.

Op vrijdag 10 oktober 2025 zette de gemeente Kalmthout haar ereburger Peter Genyn opnieuw in de bloemetjes. De rolstoelsprinter schreef dit jaar geschiedenis op het wereldkampioenschap G-atletiek in New Delhi, waar hij zowel op de 100 meter als op de 200 meter in de klasse T51 de gouden medaille veroverde. Peter werd al in november 2022 benoemd tot negende ereburger van Kalmthout. Maar wie zijn de andere ereburgers van Kalmthout? Wie door de straten en paden van Kalmthout wandelt, stuit soms op namen die herinneren aan grote figuren. Sommigen hebben Kalmthout groot gemaakt in de sport, anderen lieten hun stempel achter in de wereld van literatuur, wetenschap of religie. Allen hebben één ding gemeen: hun uitzonderlijke verdiensten leverden hun het ereburgerschap van de gemeente op. In totaal telt Kalmthout tien ereburgers, een bonte mix van creatievelingen, sporters en geëngageerde persoonlijkheden.

Maria Rosseels.

Maria Rosseels groeide uit tot één van de belangrijkste naoorlogse schrijfsters van Vlaanderen. Geboren op 23 oktober 1916 in Borgerhout, maar met wortels in Kalmthout, maakte zij naam als journaliste bij De Standaard en als schrijfster van romans die vaak de spanning opzochten tussen geloof, vrijheid en vrouwenemancipatie. Haar roman “Dood van een non” (1961) veroorzaakte destijds ophef door de kritische kijk op het kloosterleven, maar leverde haar ook blijvende faam op. Naast romans schreef ze essays, reisverhalen en filmscenario's. In juli 1984 benoemde Kalmthout haar tot ereburger. Sindsdien draagt een wandelpad in de gemeente haar naam, een blijvend eerbetoon aan een vrouw die grenzen verlegde. Maria Rosseels overleed op 18 maart 2005 te Kalmthout.

Maria Rosseels.

Jet Jorssen.

Jet Jorssen werd geboren op 30 mei 1919 in Antwerpen als tweede kind van Victor Jorssen en Maria Victoria Muts. Zij woonde en werkte een belangrijk deel van haar leven in Kalmthout. Op 26 februari 1944 huwt ze met Karel de Cat. Haar bekendste werken: *"Vrouwen aan het front en Vlucht en repressie"*, geven een stem aan vrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog, een perspectief dat in de naoorlogse literatuur zelden werd gehoord. Jet Jorssen schreef met scherpe observaties en een groot gevoel voor historische waarheid. Net als Rosseels kreeg zij in juli 1984 het ereburgerschap en haar eigen wandelpad. Daarmee verankerde Kalmthout haar naam in het lokale geheugen. Jet Jorssen is overleden te Kalmthout op 27 juni 1990. Na haar overlijden werd door enkele vrienden het *"Jet Jorssen Genootschap"* gesticht om via een jaarboek en een prijs van aanvankelijk 150.000 BF, haar naam en gedachtengoed levendig te houden. De Kempische auteur Willy De Bleser was er voorzitter van. Haar weduwnaar Karel De Cat secretaris. Bij het overlijden van Karel De Cat in 2005 werd besloten het Genootschap te ontbinden. Na de dood van haar echtgenoot Karel De Cat in 2005 kwam het Letterenhuis in het bezit van het archief van de Vlaamse schrijfster Jet Jorssen

Jet Jorssen

Willy Vandersteen

De geestelijke vader van Suske en Wiske. Als bedenker van Suske en Wiske, is Willy Vandersteen een van de meest geliefde striptekenaars van Vlaanderen. Zijn verhalen vol avontuur, humor en herkenbare personages bereikten miljoenen lezers. Willy tekende al van jongs af aan. Tijdens de Tweede Wereldoorlog begon hij verhalen te publiceren in kranten. In 1945 verscheen het eerste avontuur van *Suske en Wiske*, een strip die al snel razend populair werd. Het succes leidde tot vertalingen in vele talen en een publiek ver buiten België. Hoewel *Suske en Wiske* zijn bekendste reeks bleef, was Vandersteen een creatieve duizendpoot. Hij bedacht tientallen andere figuren en verhalen, zoals *Bessy*, *Jerom*, *De Rode Ridder* en de stripversie van de avonturen van *Karl May*. In totaal verschenen er meer dan duizend albums die uit zijn pen of uit zijn studio kwamen. In 1972 richtte hij Studio Vandersteen op, zodat zijn reeksen ook na zijn dood konden verderlopen. Tot vandaag verschijnen er nog nieuwe *Suske en Wiske*-verhalen, en Vandersteen blijft een vaste waarde in stripcollecties wereldwijd. Vandersteen werd samen met Rosseels en Jorssen, in juli 1984 tot ereburger benoemd. Ook hij kreeg een wandelpad naar zich genoemd. Willy Vandersteen overleed in 1990, maar zijn nalatenschap leeft voort. Generaties lezers blijven genieten van de avonturen van Suske, Wiske, Lambik, Jerom en zovele anderen personages die intussen tot het collectieve geheugen van Vlaanderen behoren.

Willy Vandersteen

Paul Geerts

Toen Willy Vandersteen in de jaren zeventig zijn pen langzaam neerlegde, stond Paul Geerts klaar om zijn erfgoed verder te dragen: Hij werd de tweede grote naam in de geschiedenis van *Suske en Wiske* en gaf de strip een nieuw gezicht voor een hele generatie lezers. Paul Geerts werd in 1937 geboren in Turnhout. Na zijn studies werkte hij als illustrator en tekende hij religieuze strips. In 1968 kwam hij terecht bij Studio Vandersteen, waar hij aanvankelijk meewerkte aan verschillende reeksen. Zijn talent viel

al snel op en Vandersteen koos hem uit als opvolger. Vanaf 1972 kreeg Geerts de volledige verantwoordelijkheid over *Suske en Wiske*. Bijna dertig jaar lang bedacht en tekende hij nieuwe avonturen. In die periode verschenen meer dan 120 albums van zijn hand. Hij hield vast aan de humor en de levendige personages van Vandersteen, maar bracht tegelijk een frisse wind in de reeks. Zijn verhalen speelden zich vaker af in een moderne wereld en behandelden actuele thema's zoals milieu, wetenschap en maatschappelijke veranderingen. In 2002 ging Paul Geerts met pensioen. Daarna legde hij zich toe op schilderen en illustreren, en bracht hij nog enkele boeken uit. Toch blijft zijn naam onlosmakelijk verbonden met *Suske en Wiske*. Dankzij hem bleven Suske, Wiske, Lambik en Jerom ook in de tweede helft van de twintigste eeuw springlevend.

Herman Vanspringel

Toen Herman Van Springel in 2011 werd uitgeroepen tot ereburger van Kalmthout, voelde dat niet aan als een formele titel, maar als een warme omhelzing van een gemeenschap die hem al jaren in haar hart droeg. De voormalige wielerkampioen, die naam maakte in heel Europa, verleende zijn naam aan een Kalmthoutse wielervedstrijd voor nieuwelingen. Het was vooral zijn eenvoud die hem zo geliefd maakte. Geboren in Ranst in 1943, groeide Vanspringel uit tot een van de meest gerespecteerde Belgische renners van zijn generatie. De titel van ereburger van Kalmthout kreeg Vanspringel niet enkel om zijn sportieve glorie. Het gemeentebestuur wilde vooral hulde brengen aan de mens achter de renner en uit dankbaarheid voor het verlenen van zijn naam aan een Kalmthoutse wielervedstrijd. Tijdens de huldiging prees de toenmalige burgemeester zijn bescheidenheid, uithoudingsvermogen en voorbeeldfunctie voor de jongere generaties. Vanspringel zelf nam de onderscheiding aan met een glimlach die meer zei dan duizend woorden. Hij bedankte de gemeente met de uitspraak: *"Ik heb hier altijd graag gekomen, tussen gewone mensen, deze erkenning raakt me meer dan een overwinning."*

Herman Vanspringel

Pater Marcel Heyndrickx

Geboren op 4 april 1931 in Sint-Margriete (Oost-Vlaanderen). Priester gewijd in 1955. Hij studeerde filosofie aan het HIVV in Leuven (1958-1962) en werd docent filosofie aan o.a. het CKS en Agora in Leuven van 1967 tot 1996. Meer dan een halve eeuw lang was hij een vaste waarde in het dorpsleven van Heide, een geestelijke die zowel nabij als bescheiden was en die uiteindelijk terecht werd uitgeroepen tot ereburger van Kalmthout. Pater Marcel Heyndrickx trad toe tot het Gezelschap van het Goddelijke Woord (SVD), beter bekend als de Missionarissen van Steyl, een congregatie die wereldwijd actief is. In 1956 werd hij overgeplaatst naar het missiehuis in Heide, waar hij uiteindelijk tot 2013 zou wonen en werken. Vanuit het missiehuis verzorgde hij erediensten, pastorale begeleiding en ondersteuning aan missionarissen in het buitenland. Pater Heyndrickx stond bekend om zijn aandacht voor de kleine verhalen van mensen, *"Geef mensen aandacht,"* was een van zijn vaak herhaalde uitspraken, volgens een interview in Gazet van Antwerpen (2014). In de tuin van het missiehuis bleef hij vaak napraten met kerkgangers, jongeren en buurtbewoners. Zijn benaderbaarheid maakte hem geliefd. Toen de congregatie in 2013 besliste het missiehuis te verlaten wegens het tekort aan roepingen, betekende dat ook voor pater Heyndrickx het einde van een tijdperk. Toch bleef zijn naam verbonden met Kalmthout, waar hij tientallen jarenlang zijn leven deelde met de gemeenschap. Als blijk van waardering benoemde de gemeente hem tot ereburger van Kalmthout. Zijn overlijden op 3 juni 2024, op 93-jarige leeftijd,

Marcel Heyndrickx

Pastoor Jan Avonts

Geboren in 1921 te Hemiksem, trad Jan Corneel Avonts toe tot het bisdom Antwerpen en werd in 1948 tot priester gewijd. Zijn eerste benoeming bracht hem naar Lillo, waar hij als jonge onderpastoor de havenarbeiders en hun gezinnen leerde kennen. In de jaren zeventig werd hij benoemd tot pastoor van de parochie O.-L.-Vrouw te Kalmthout. Onder zijn leiding groeide de parochie uit tot een warm middelpunt van dorpsleven. Hij stimuleerde jongerenwerking en stond bekend om zijn rustige, maar vastberaden stijl van leidinggeven. Zijn homilieën waren helder en menselijk: geloof was bij hem nooit een leerstelling, maar een oefening in goedheid. De gemeente erkende zijn betekenis door hem tot ereburger te benoemen, een titel die hij met stille trots droeg. Het was een erkenning voor een levenswerk dat niet enkel in kerkdiensten, maar vooral in menselijke relaties gestalte kreeg. Na zijn pensioen keerde hij terug naar zijn geboortestreek, waar hij in 2004 overleed.

Jan Avonts

Jelena De Belder-Kovačić

Jelena was een buitengewone vrouw die de natuur van Kalmthout een blijvend gezicht gaf. Geboren in het voormalige Joegoslavië, vestigde ze zich in de jaren 1950 in België, waar ze samen met haar echtgenoot Robert de Belder het Arboretum Kalmthout uitbouwde tot een internationaal vermaard centrum voor plantkunde en tuinarchitectuur. Haar passie voor planten, en in het bijzonder voor toverhazelaars, bracht haar wereldfaam. De sierstruik Hamamelis × intermedia 'Jelena' draagt tot vandaag haar naam. Ze was niet enkel een begaafde plantenveredelaar, maar ook een verbindende figuur die kennis deelde met botanici, tuiniers en studenten van over de hele wereld. De gemeente Kalmthout erkende haar uitzonderlijke betekenis voor de streek en benoemde haar tot ereburger, een eerbetoon aan haar levenswerk en haar blijvende impact op het lokale én internationale groene erfgoed. Die titel weerspiegelt niet alleen haar rol als wetenschapper, maar ook als ambassadeur van schoonheid, natuur en samenwerking tussen volkeren. Tot aan haar overlijden in 2003 bleef Jelena nauw verbonden met het arboretum, dat dankzij haar inzet uitgroeide tot een plaats waar natuur en cultuur elkaar ontmoeten.

*Jelena De Belder-Kovačić
(Foto; Marc Sloodmaekers)*

Peter Genyn

Paralympisch kampioen en toonbeeld van veerkracht. Peter Genyn is een van de grootste Belgische G-sporters. Peter Genyn werd geboren op 24 december 1976. Na een duikongeval schakelde hij over op rolstoelatletiek, waar hij uitgroeide tot tweevoudig Paralympisch kampioen (Rio 2016) en wereldrecordhouder. Zijn doorzettingsvermogen en positieve instelling maken hem tot een voorbeeld voor velen. In november 2022 werd hij tijdens de viering van 50 jaar sportraad benoemd tot negende ereburger van Kalmthout, een bekroning op een indrukwekkende carrière en een inspiratiebron voor de hele gemeenschap.

Lukas Jacobs en Peter Genyn

Kalmthout mag terecht trots zijn op deze bijzondere groep mensen, wier verhalen verankerd zijn in het landschap, soms letterlijk in de vorm van wandelpaden – en in het collectieve geheugen van haar inwoners.

(bijdrage van Wim Kuyps)

De hubkes voor morgen zijn gebakken en klaar...

En morgen, is het maandag 3 november! De dag na Allerheiligen en Allerzielen gevolgd door de naamdag van Sint-Hubertus en dan eet men Hubertusbrood. Dit is het brood dat op Hubertus dag door een priester van de Rooms-Katholieke Kerk gewijd werd; Het eten ervan is een traditioneel religieus gebruik in Vlaanderen. Het gebruik gaat terug sinds de middeleeuwen. Sint-Hubertus zou destijds een kluizenaar hebben genezen van hondsdelheid door hem brood te geven. Volgens het bijgeloof zou dit brood, na het nuttigen ervan, dan ook bescherming bieden tegen deze ziekte. Het brood moest wel nuchter worden gegeten waardoor dit de garantie gaf dat je een jaar vrij van de hondsdelheid bleef. Deze bescherming gold ook voor dieren. Zo kreeg vee ook hubertusbrood te eten. Ook is Sint-Hubertus, sinds de 9^e eeuw patroonheilige van de

jagers wordt ook aanbeden voor het succes van de jacht en de bescherming van honden en paarden. De naam 'hubke' is een dialectische variant van 'Hubertusbroodje', die in het Noorden van de Kempen en andere regio's wordt gebruikt, bijvoorbeeld in de omgeving van Essen en Kalmthout

(bijdrage van Paul Witters)

Oude en vergeten beroepen van vroeger

Vandaag: Pekjongen (92)

Een pekjongen (pikjongen*)

was een leerling (leergast) op een scheepstimmerwerf, belast met het bereiden van pek pluis- en kalfaatwerk. Kalfaat of kalefateren is het dichtstoppen van reten, naden, spleten en voegen tussen de planken van de buitenhuid of van het dek van schepen. Dit dichtstoppen ging met behulp van een kalfaathamer en -ijzer, waarna er kokend pik op werd gegoten totdat de naden dicht waren. De scheepshuid werd gemaakt van planken, die niet geheel aansloten. Er ontstonden allerlei spleten; deze openingen dienden te worden afgesloten. Dit gebeurde door er met een breeuwijzer of kalfaatijzer en kalfaathamer hennep of touw tussen te doen, en dit af te dekken met pek, het zogenaamde 'breeuwen', ook op kalefaten' of opkalefateren' genoemd. Breeuwen, kalfaten of kalefateren is een techniek waarbij

de kieren tussen de gangen van de huid of tussen de planken van het bovendek van een schip worden dichtgemaakt met behulp van werk (uitgeplozen touw van een natuurlijke vezel, meestal hennep) en pek of teer dat gewonnen werd uit harshoudende bomen, zoals de grove den. De waterdichte afdichting berust op de eigenschap van natuurlijke vezels dat ze opzwellen als ze vocht opnemen. Hierdoor wordt een eventueel lek gedicht door het water dat erdoor binnen sijpelt.

(*)Pikjongen =jongste hulp op de werf. Ook bekend als pekjongen.

(bijdrage van Paul Witters)

Ook wij ijveren voor het voortbestaan!

Deze week raakte bekend dat Frans Jochems zijn “Kotje der herinnering” in de Cuylitshofstraat wil opgeven. Frans is ondertussen 80 jaar oud en is naar een appartement gaan wonen. Het “kotje” dat er al 35 jaar is, is een verzameling van streekgebonden voorwerpen, allen met een vleugje nostalgie. Frans verza-

melde het eigenlijk al zijn leven lang, zo is het uitgegroeid naar een waardevolle collectie. In het “kotje” vind je zowel werktuigen van stropers en jagers zoals men ze deze destijds op de Kalmthoutse heide gebruikten, maar ook een religieuze hoek, een opstelling van een klas en nog zoveel meer. Dat het “kotje” nu verloren zou gaan dat zou dan weer het zoveelste verhaal zijn van gebrek aan interesse waar men later spijt van krijgt, denk aan de Sint-Jacobskapel en de moeizame strijd rond de synagoge. Het zijn stuk voor stuk voorwerpen die moeten bewaard blijven en onze gemeente niet zouden mogen buitengaan!

We lanceren een idee!

Zou het “kotje” niet kunnen nagebouwd worden naast de bestaande gebouwen aan de Vroente? Het huidige gebouw is niet zo groot en kan perfect nagebouwd worden, zelfs iets groter om nog meer ruimte te creëren. Het zou perfect passen in de omgeving van de Kalmthoutse heide en zo het toerisme weer wat vergroten. Ideaal ook om te combineren met een bezoek aan de heide, vooral voor onze jeugd. Zo maken zij nog meer kennis met het leven van hun voorvaders!

Meteen komt dan wel de vraag “wie gaat dat allemaal betalen” en “mag dat zomaar gebouwd worden vooraan in de Withoefse heide”. Er is ook “erfgoed Noorderkempen”, ook zij zouden mee op de kar kunnen springen om dergelijk erfgoed te bewaren. Maar geef toe.... zou dit geen gepaste locatie zijn om er het “kotje” naar te verhuizen?? De collectie van Frans heeft in elk geval zijn waarde al bewezen en past perfect in het plaatje van het toerisme in de Noorderkempen. Erkenning van Cultuur Kalmthout kreeg Frans al in 2019, toen werd de culturele prijs “de Heikneuter” aan hem toegekend voor deze verdienste! Louis.

Overlijdens

Op 26 oktober overleed in Klina Brasschaat Maurice Symoens. Hij werd geboren op 14 maart 1947, was gehuwd met Ria Aerts en vader van één zoon, Werner en twee kleinkinderen. Van Maurice werd deze week vrijdag afscheid genomen. Hij rust in vrede.

Op 22 oktober overleed Eddie De Backer, oud leraar van het Gitok. Eddie werd geboren in Nieuwmoer op 24 januari 1946. Hij was al enkele jaren weduwnaar van Maddy

Stevens. Van Eddie werd deze week donderdag afscheid genomen in de Onze-Lieve Vrouwekerk in Kalmthout-centrum. Hij rust in vrede!

Oud-politieman Jan Sanders overleden.

Op 29 oktober overleed in zijn woning Jan Sanders. Hij werd geboren in Kalmthout op 15 juli 1936, was gehuwd met Greta Geerts en vader van drie kinderen. Jan was een geboren en getogen Kalmthoutenaar. Al op jonge leeftijd trad hij toe tot het politiekorps van de gemeente Kalmthout, waar hij een vertrouwd gezicht werd en opklom naar een leidinggevende functie. Sinds de jaren '80 woonde hij in de wijk Dennendael. Op dinsdag 4 en woensdag 5 november, telkens tussen 19 en 20u kan iedereen, die dat wil, nog een laatste groet brengen in het Uitvaartcentrum, Kapellensteenweg 287. Later wordt van hem afscheid genomen in intieme kring. Hij rust in vrede!

Gemeentelijke sportraad informeert!

Gemeentelijke sportraad Kalmthout

Informeert!

Vanaf 1 januari 2026 verplicht voor alle VZW's met een BTW-nummer, de digitale facturatie!

Voordracht rond: **Peppol**

Donderdag 13 november om 20u15

In de danszaal van Dynamika
(sportvelden Heikant)

Alles was jij hierover dient te weten, en hoe te implementeren en te gebruiken binnen jouw sportomgeving!

Sprekers:

Bart De Cleyn, vertrouwd met de praktische kant van de digitale facturering en actief bij de turn- en dansvereniging Dynamika VZW.

Stijn van Bouwel, bedrijfsleider, IT-er en actief in verschillende VZW's in Kalmthout, zoals WIEKA VZW.

Toegang gratis, iedereen welkom!

Aanmelden aanwezigheid kan via: sport@kalmthout.be

Vanaf 1 januari moeten alle ondernemingen, maar ook alle VZW's digitaal factureren. Weer een bijkomende opdracht voor vele verenigingen die het sowieso al moeilijk hebben om voor al deze taken de nodige vrijwilligers te vinden. Men maakt het nu nog moeilijker en zadelt verenigingen weer op met kosten. Het digitaal factureren brengt mee dat de vereniging een minimum aan boekhoudkundig programma moet aanschaffen. De wetgever bepaalt, de verenigingen moeten eraan voldoen, dit is wat er hun te wachten staat.

De gemeentelijke sportraad wil de verenigingen ondersteunen bij deze omschakeling en organiseert een voordracht rond deze materie, PEPPOL genaamd. Bart De Cleyn en Stijn Van Bouwel, beide sterk actief in het verenigingsleven en vooral digitaal onderlegt, zullen de aanwezigen informeren. De voordracht wordt gratis aangeboden en is toegankelijk voor iedereen. Wel best even aanmelden bij de sportdienst als je wil deelnemen. Ook verenigingen rond

cultuur, sport of andere thema's, en de verenigingswerkers van buiten de gemeente zijn welkom!

Molen op de Kerkendijk

De laatste weken verschenen er in Heide Vertelt verschillende verhalen over de molen op de Kerkendijk. Hier toon ik een foto die als postkaart werd gebruikt en door Hoelen werd gemaakt.

N. 352 is het nummer van deze postkaart.

Zij geeft een mooi beeld van deze molen met daarop enkele personen. Dit type postkaarten uit 1902 werden nog gekenmerkt door een witte boord waarop men een boodschap kon schrijven. Maar deze postkaart geeft zijn geheimen prijs wat datum betreft want bovenaan staat er duidelijk geschreven: 20 april 1902.

Typisch kenmerk van de eerste reeks Hoelenkaart zijn de 'ongelijke cijfers'

(bijdrage van Paul Witters)

Kerstkaart!

Nog bijna acht weken scheiden ons van de eindejaardagen en toch denken al heel wat mensen aan deze feestdagen. Het versturen van "kaartjes" is een beetje verloren gegaan en wensen worden meer en meer via de sociale media verstuurd. Toch blijft een persoonlijk geschreven boodschap voor heel wat mensen toch een wens. Strip Kalmthout heeft voor de feestdagen opnieuw een "kerstkaart" laten tekenen

waar ons dorp mooi in beeld komt. De kaart is te koop op zondag 9 november tussen 10 en 17u tijdens de "Willy Vandersteen dag" in het arboretum.

Uit de oude doos?

De foto is gemaakt tussen 1901 en 1903 door Hoelen. We zien een molen en een gemetste schouw. Als we de foto vergelijken met de foto van de molen van de Kerkendijk op de vorige bladzijde dan moet het zijn dat de "Kerkendijk", vroeger "Oude manstraat" noemde. Blijft de vraag nog waarvoor de stenen schouw diende, was er daar in de buurt een steenbakkerij? Wie kan ons daar meer info over verstrekken?

Heide vertelt is een uitgave van
de VZW Heide vertelt.
Redactie: Heidestatiestraat 58/1
2920 Kalmthout
0477/22.24.81
www.heidevertelt.be

